

М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева

Тарих, экономика және құқық факультеті/Факультет истории, экономики и права.
«Экономика, есеп және қаржы» кафедрасы/ кафедра «Экономика, учет и финансы»

БЕКІТЕМІН/УТВЕРЖДАЮ

Академиялық мәселелер жөніндегі

Баскарма мүшесі

Член Управления по академическим

вопросам

А.Х. Нурпеисова

2025 г.

ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

6В04104 «Қаржы» білім беру бағдарлама бойынша
(орта білім, жоғары білім, шетел азаматтары жеделдетілген)

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ЭКЗАМЕНОВ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ
(на базе среднего профессионального образования, высшего образования,
иностранные граждане) по образовательной программе 6В04104 «Финансы»

Бағдарлама әзірленді:

1. Байтенизов Д.Т., «Экономика, есеп және қаржы» кафедрасының доценті, PhD
2. Кендюх Е.И., «Экономика, есеп және қаржы» кафедрасының доценті, э.ғ.д.
3. Сагандыкова Д.Х., «Экономика, есеп және қаржы» кафедрасының аға оқытушысы

Отырыстарда қаралды және бекітуге ұсынылды:

Университеттің академиялық кеңесі

2025 ж. " 20 " 09 № 9 хаттамасы

Университеттің АҚ төрағасы Нурпеисова А.Х.

Тарих, экономика және құқық факультетінің кеңесі.

2025 ж. " 16 " сәуір № 7 хаттамасы

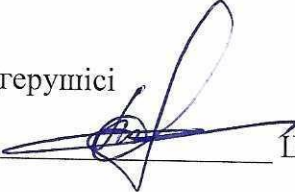
ТЭЖҚФ сапа жөніндегі кеңесінің төрағасы

 Абдулова О.С.

"Экономика, есеп және қаржы" кафедрасы

2025 ж. " 28 " ақпан № 7 хаттамасы

Кафедра меңгерушісі

 Шайкин Д.Н.

Мақсаттары мен міндеттері:

6B04104 "Қаржы" білім беру бағдарламасы (ББ) бойынша түсу емтихандарының мақсаты жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының және 6B04104 "Қаржы" ББ бойынша модульдік білім беру бағдарламасының талаптарына сәйкес білім алушының білім деңгейін, іскерлігін, дағдылары мен құзыреттілігін белгілеу болып табылады.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- теориялық және практикалық дайындық деңгейінің белгіленген жалпыға міндетті стандарттарға сәйкестігі;
- өндірістік оқыту, жалпы кәсіптік және арнайы пәндер бойынша білімнің, іскерліктің және практикалық дағдылардың нақты деңгейі, олардың 6B04104 "Қаржы" ББ бойынша оқу бағдарламалары мен білікті сипаттамалардың талаптарына сәйкестігі.

Әңгімелесуді бағалау құрылымы мен критерийлері

Кіріспе сұхбат офлайн форматта өткізіледі.

1. Құрылымы.

Қабылдау сынағы әңгімелесу түрінде өткізіледі. Талапкерді осы мәселе бойынша ауызша жауапқа дайындауға бөлінген уақыт 20 минуттан аспайды. Дайындық аяқталғаннан кейін талапкер сұраққа және Комиссия мүшелерінің қосымша және/немесе нақтылайтын сұрақтарына (15 минуттан аспайтын) белгіленген кезектілікті сақтай отырып жауап береді.

Түсу емтиханының нәтижелері бойынша білім алушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағалар қойылады. Бұл ретте үміткердің теориялық және практикалық дайындық деңгейі ескеріледі.

2. Сұхбатты бағалау критерийлері

Түсу емтиханының нәтижелері бойынша білім алушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағалар қойылады. Бұл ретте үміткердің теориялық және практикалық дайындық деңгейі ескеріледі.

Комиссия анықтайды:

- бакалаврдың теориялық және практикалық дайындық деңгейінің белгіленген жалпыға міндетті стандарттарға сәйкестігі;
- бакалаврдың Практикалық оқыту, жалпы кәсіптік және арнайы пәндер бойынша білімінің, іскерлігінің және практикалық дағдыларының нақты деңгейі, олардың оқу бағдарламаларының талаптарына және білім беру бағдарламасы бойынша білікті сипаттамаларына сәйкестігі.

Түсу емтиханын тапсыру нәтижелері қабылдау комиссиясы отырыс хаттамаларына қол қойғаннан кейін олар өткізілген күні жарияланады. Қабылдау емтиханын бағалау критерийлері 1-кестеде көрсетілген.

1 - кесте. Қабылдау емтиханын бағалау критерийлері

№	Сұрақтар тобы	Балдар
1	Толық кеңейтілген жауап	1-10
2	Материалды ұсынудың логикасы, дәйектілігі және теориялық және әдіснамалық негізі	1-10
3	Қорытындылардың дұрыстығы	1-10
	Барлығы	30

Әңгімелесудің сәтті өткендігін растайтын ең аз балл саны-20 балл.

3. 6B04104"Қаржы" білім беру бағдарламасы бойынша әңгімелесу өткізуге арналған сұрақтар

орта кәсіптік білім базасында

1-тапсырма.

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджетіне кірістердің жиынтық сомасы мен салыстырмалы динамикасын есептеп, сұраққа жауап беріңіз:

1.1 бюджетке салықтық емес түсімдер нені қамтиды және олар кестеде талданған 3 жыл ішінде қалай өзгерді?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Салық түсімдері	226,7	248,3	258,7		
Салықтық емес түсімдер	7,3	7,4	10,3		
Негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер	10	12,2	16,7		
Трансферттер түсімдері	225,4	144,5	190,5		
Барлығы кірістер:					

2-тапсырма.

1. Үш жыл ішінде "Ситибанк Қазақстан" АҚ коммерциялық банкінің негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 коммерциялық банктің 3 жылдағы "міндеттемелері" қалай өзгерді?

1.2 коммерциялық банктің "несие портфелінің" динамикасында қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	590,8	675,2	821,1		
Міндеттемелер	458	533,4	701,1		
Несие портфелі	86,6	94,3	91,8		
Меншікті капитал	132,8	141,9	120		
Таза пайда	23,5	27,8	30,6		

3-тапсырма.

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджетіне кірістердің жиынтық сомасы мен салыстырмалы динамикасын есептеп, сұраққа жауап беріңіз:

1.1 бюджетке трансферттер түсімдері нені қамтиды және олар кестеде талданған 3 жыл ішінде қалай өзгерді?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Салық түсімдері	226,7	248,3	258,7		
Салықтық емес түсімдер	7,3	7,4	10,3		
Негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер	10	12,2	16,7		
Трансферттер түсімдері	225,4	144,5	190,5		
Барлығы кірістер:					

4-тапсырма.

1. Ұсынылған "нақты және күтілетін" кестені қарастырғаннан кейін келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 "халықтың инфляциялық күтулері" дегеніміз не?

1.2 халықтың инфляциялық күтулері инфляцияның нақты деңгейіне қалай әсер етеді?

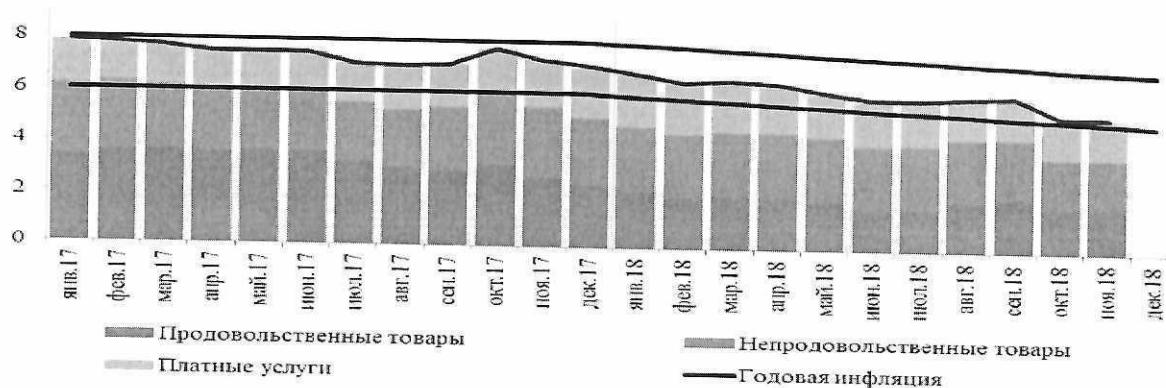
5-тапсырма.

1. Ұсынылған "инфляция динамикасы" кестесін қарастырғаннан кейін келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1. Азық-түлік және азық-түлік емес тауарлар бағасының өзгеруі қалай әсер етеді?

1.2. Қарастырылып отырған кезеңдегі жылдық инфляция қарқыны қалай өзгерді?

Динамика инфляции и вклад ее компонентов, %

6-тапсырма.

1. Үш жыл ішінде "АСКО "СК" АҚ сақтандыру компаниясының негізгі көрсеткіштерінің қорытынды және салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 3 жыл ішінде сақтандыру компаниясының активтері қалай өзгерді?

1.2 "сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар" бабы бойынша қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. тенге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	5,5	6,8	6,8		
Сақтандыру резервтері	2,3	2,9	3		
Меншікті капитал	3,1	3,7	3,6		
Сақтандыру сыйлықақылары	4,4	6,3	6,6		
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	1,4	1,4	1,9		

7-тапсырма.

1. Үш жылдағы "Қазақстан Халық банкі" АҚ негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 Банктің "капиталы" 3 жыл ішінде қалай өзгерді?

1.2 "міндеттемелер" бабы бойынша қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	Осу қарқыны %	
				2021/ 2019г.	2021/ 2020г.
Активтер	9234,76	10387,8	12091		
Міндеттемелер	7927,54	8894,56	10517		
Капитал	1307,22	1493,27	1574		
Таза пайда	334,51	352,65	462,4		
Пайыздық кірістер	710,3	717,7	858		
Пайыздық шығыстар	312	333,7	366,8		

8-тапсырма.

Инвестор банкте жылдық 12% - бен екі жылға шот ашады және кезең соңында шот бойынша 22000 теңге алғысы келеді. Пайыздарды капиталдандыру тоқсан сайын жүзеге асырылады. Инвестор бүгін шотқа қандай соманы орналастыруы керек?

жоғары білім базасында

1-тапсырма.

Үш жыл ішінде "КМФ (ҚМФ)" Микроқаржы ұйымы " ЖІПС негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 3 жыл ішінде микроқаржы ұйымының "активтері" қалай өзгерді?

1.2 микроқаржы ұйымының таза пайда динамикасында қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	90,5	123,3	150		
Міндеттемелер	71,8	96,5	116,6		
Берілген микрокредиттер (құнсыздануға арналған резервтерді шегергенде)	81,6	109,8	133,7		
Меншікті капитал	18,7	26,8	33,4		
Таза пайда	3,9	7,7	9,7		

2-тапсырма.

Үш жыл ішінде " Виктория " СК " АҚ сақтандыру компаниясы қызметінің негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 соңғы 3 жыл ішінде компанияның сақтандыру резервтері қалай өзгерді?

1.2 сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстарда қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	83	92,7	96,9		
Сақтандыру резервтері	6,5	7,7	4,6		
Меншікті капитал	75,7	84,4	92		
Сақтандыру сыйлықақылары	5,3	4,5	4,8		
Сақтандыру төлемдерін	0,4	0,4	1,2		

жүзеге асыру бойынша таза шығыстар					
------------------------------------	--	--	--	--	--

3-тапсырма.

"БЖЗҚ" АҚ қызметінің 3 жылдағы негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 3 жыл ішінде "БЖЗҚ" АҚ "активтері" қалай өзгерді?

1.2 қарастырылып отырған кезеңде "меншікті капитал" динамикасында қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	110,6	139,3	182,3		
Міндеттемелер	7,3	7,4	9,7		
Меншікті капитал	103,3	131,9	172,6		
Жарғылық капитал	7,1	7,1	7,1		
Таза пайда	27,2	39	38,4		

4-тапсырма.

"Х" кәсіпорнының жылдық пайдасын және оның салыстырмалы динамикасын есептеп, сұраққа жауап беріңіз:

1.1 3 жыл ішінде өнімнің өзіндік құны қалай өзгерді және бұл жалпы пайдаға қалай әсер етеді?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, в %	
				2019/2018	2020/2019
Кірістер	69,7	88,3	125		
Сату құны	36,6	47,1	56,7		
Жалпы пайда	33,2	41,1	68,2		
Басқа операциялық кірістер	2,9	2,5	4,7		
Іске асыру бойынша шығыстар	0,2	0,2	2,1		
Жалпы және әкімшілік шығыстар	9,2	11,1	14,2		
Басқа операциялық шығындар	1,5	1,1	0,9		
Операциялық пайда	25,1	31,3	55,7		
Табыс салығы бойынша шығыстар	14,1	12,9	9,4		
Бір жылдағы пайда					

5-тапсырма.

Ұсынылған "нақты және күтілетін" кестені қарастырғаннан кейін келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1. "Халықтың инфляциялық күтулері" дегеніміз не?

1.2. Халықтың инфляциялық күтулері инфляцияның нақты деңгейіне қалай әсер етеді?

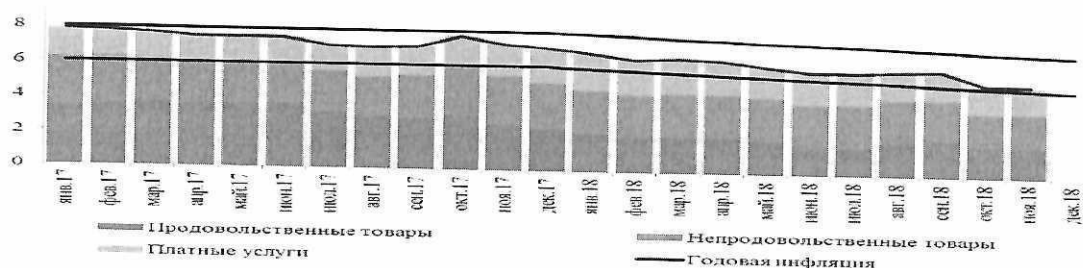

6-тапсырма.

Ұсынылған "инфляция динамикасы" кестесін қарастырғаннан кейін келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

- 1.1 азық-түлік және азық-түлік емес тауарлар бағасының өзгеруіне қалай әсер етеді?
- 1.2 қарастырылып отырған кезеңдегі жылдық инфляция қарқыны қалай өзгерді?

Динамика инфляции и вклад ее компонентов, %

7-тапсырма.

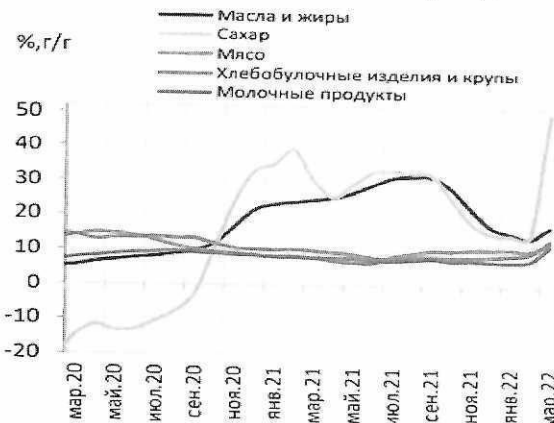
Ұсынылған кестелер негізінде инфляция деңгейіне, оның динамикасына, осы салалардың пайда болу себептері мен ерекшеліктеріне салыстырмалы талдау жасаңыз

График 1. Продовольственная инфляция

Источник: БНС АСПР РК

График 2. Продовольственная инфляция

8-тапсырма.

Инвестор банкте 4500 тг орналастырады. күрделі пайыздық схема бойынша үш жылға. Пайыздарды капиталдандыру жыл сайын жүзеге асырылады. Бірінші жылдағы пайыздық мөлшерлеме 12% – ға, екінші жыл үшін – 11% - ға, үшінші жыл үшін-жылдық 10% - ға тең. 3 жылдан кейін шотта қандай сома болатынын анықтаңыз?

Жауапты схема түрінде көрсетіңіз:

шетел азаматтары үшін

1-тапсырма.

"Аманат" СК" АҚ сақтандыру компаниясының үш жылдағы негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1. 3 жыл ішінде сақтандыру компаниясының активтері қалай өзгерді?

1.2. Компанияның сақтандыру резервтерін қалыптастыру бойынша қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	9,7	8,5	10,7		
Сақтандыру резервтері	3,9	3,9	5,4		
Меншікті капитал	4,2	3,8	4,3		
Сақтандыру сыйлықақылары	8,9	5,7	9,9		
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	1,3	1,2	1,5		

2-тапсырма.

"АСКО" СК" АҚ сақтандыру компаниясының үш жылдағы негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1. 3 жыл ішінде сақтандыру компаниясының активтері қалай өзгерді?

1.2. Компанияның сақтандыру сыйлықақыларын тартуы бойынша қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	5,5	6,8	6,8		
Сақтандыру резервтері	2,3	2,9	3		
Меншікті капитал	3,1	3,7	3,6		
Сақтандыру сыйлықақылары	4,4	6,3	6,6		
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	1,4	1,4	1,9		

3-тапсырма.

"ТрансОйл" СК" АҚ сақтандыру компаниясының үш жылдағы негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1. 3 жыл ішінде сақтандыру компаниясының активтері қалай өзгерді?

1.2. Сақтандыру компаниясының меншікті капиталының мөлшері бойынша қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштер (мрд. теңге)	2018ж.	2019ж.	2020ж.	Салыстырмалы динамика, %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	3,5	3,4	2,8		
Сақтандыру резервтері	1	1	0,5		
Меншікті капитал	2,3	2,3	2,6		
Сақтандыру сыйлықақылары	1,8	1,9	0,3		
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	0,7	1	0,7		

4-тапсырма.

Үш жылдағы "Jysanbank" АҚ негізгі көрсеткіштерінің салыстырмалы динамикасын есептеп, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

1.1 3 жыл ішінде коммерциялық банктің активтері қалай өзгерді?

1.2 меншікті капитал мөлшерінде қандай өзгерістер болды?

Көрсеткіштің атауы, млн. теңге	2018 жыл	2019 жыл	2020 жыл	Өсу қарқыны %	
				2019/2018	2020/2019
Активтер	1689129	1992125	3171678		
Несие портфелі	1368386	414651	989563		
Міндеттемелер	1471956	1132819	2632385		
Депозиттік портфель	806691	791626	1896682		
Меншікті капитал	217173	359306	539293		
Таза пайда	7285	280660	258913		

5-тапсырма.

Ұсынылған кестелер негізінде инфляция деңгейіне, оның динамикасына, осы салалардың пайда болу себептері мен ерекшеліктеріне салыстырмалы талдау жасаңыз

График 5. Цены в сельском хозяйстве

Источник: БНС АСПР РК

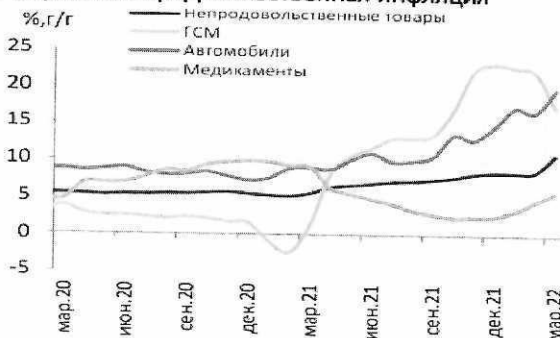
График 6. Цены в промышленности

6-тапсырма.

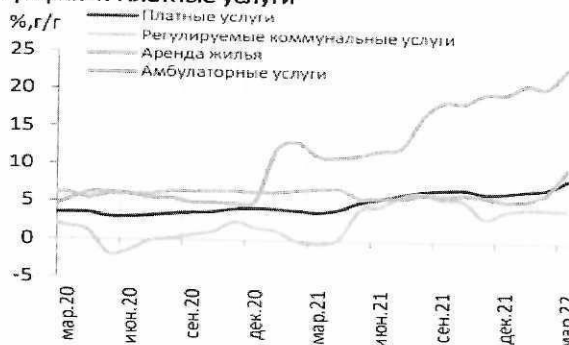
Ұсынылған кестелер негізінде инфляция деңгейіне, оның динамикасына, осы салалардың пайда болу себептері мен ерекшеліктеріне салыстырмалы талдау жасаңыз

График 3. Непродовольственная инфляция

Источник: БНС АСПР РК

График 4. Платные услуги

7-тапсырма.

Инвестор банкте 2200 тг орналастырады. жылдық 9,1%. Пайыздарды капиталдандыру әр алты айда жүзеге асырылады. 3 жылдан кейін шотта қандай сома болатынын анықтаңыз.

4. Әдебиет:

1. Фергюсон. Н. Акша. Дүниежүзінің қаржы тарихы /Жалпы редакцияны басқарған Қ.Келімбетов/Ауд.Ғ.Төлегұл, Р.Мәженқызы, А.Сыздық.-Алматы:Раритет,2016.-384 бет;
2. Қаржы: Оқулық / С.Құлпыбаев, С.Ж. Ынтықбаева, В.Д. Мельников -Алматы: Экономика,2015.
3. Қаржы, Ақша айналысы және несие: Смагулова Р.О., Мәдіханова В.Ә., Тұсаева Ә.Қ., Сатыбалдиева Ж.Ш .- оқу құралы.- Алматы:Экономика,2015.-462 бет.
4. Қаржыға кіріспе: оқу әдістемелік құрал/ Л.Ж.Актанова, В.П.Кадочникова, Г.Ш.Усбанова. -Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚМУ, 2017.-104бет
5. https://adilet.zan.kz/rus/docs/K080000095_
6. https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=36148637
7. https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z950002155_
8. https://online.zakon.kz/document/?doc_id=1003931#sub_id=0
9. https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1021136
10. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z2100000077>